DOI: 10.32844/2222-5374-2020-105-3.10

УДК: 343.851

Шалай А. М.,

здобувачка Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕЯКИХ КІЛЬКІСНИХ ТА ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ КОНТРАБАНДИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН ТА ЇХ АНАЛОГІВ ЧИ ПРЕКУРСОРІВ

Актуальність статті полягає в тому, що важливість дослідження кримінологічної характеристики кримінального правопорушення, передбаченого ст. 305 Кримінального кодексу України обумовлена тим, що за статистичними даними, останніми роками в Україні відбувається поступове загострення наркотичної ситуації. Метою статті є дослідити рівень та динаміку виявлених фактів контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів як окремих складових кримінологічної характеристики. Наголошено, що рівень злочинності буде першим показником, який ми будемо аналізувати. У кримінології під цим кримінологічним показником прийнято розуміти абсолютну кількість зареєстрованих злочинів і осіб, які їх вчинили, за певний період часу на певній території. Цей показник характеризує міру чи величину злочинності в абсолютних числах. З'ясовано, що відсутність тенденції – один з маркерів яскраво постмодерного адміністрування силового блоку, яке, судячи з фактичних організаційно-управлінських підходів та його результатів, ґрунтується на принципах нелінійності, непрогнозованості, широкоформатного синтезу синергії, екзистенції та загальнолюдського прагматизму. В них вбачаються й елементи циклічності, періодичного повернення до вже заперечених, елімінованих складників в організації правоохоронної діяльності, але зовсім в інших тонах політико-кон'юнктурного й суто дискурсивного символізму. Досліджено рівень та динаміку виявлених фактів контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів як окремих складових кримінологічної характеристики. З'ясовано, що за останні десять років відбувалось постійне коливання їх кількості у межах 15–55% то в сторону зростання, то в сторону зниження, однак такі коливання перебувають у рамках 210–330 фактів, а будь-які стійкі тенденції відсутні. Те ж саме свідчить і аналіз показників стосовно кількості оголошених підозр (коливається у межах 110–220), виявлених осіб (коливається у межах 80–140) та засуджених (коливається у межах 80–120) за цією статтею КК України. А рівень виявлених фактів вчинення розгляданого злочинного діяння, у розрахунку на 1 млн. населення, постійно коливається у межах 5–8 кримінальних правопорушень і також не демонструє стійкої тенденції до істотного збільшення чи зменшення такого показника.

Ключові слова: кримінологічна характеристика, кількісні та якісні показники, привласнення, контрабанда, наркотичні засоби, прекурсори, психотропні речовини.

Актуальність теми. Правильно та найбільш повно показати сутність будь-якого явища можна за допомогою його характеристики. Тому у кримінології одним із інструментів дослідження злочинності виступає, зокрема, така категорія як «кримінологічна характеристика». Як зазначає О.М. Литвинов: «Кримінологічна характеристика є основною категорією науки кримінології, що має пряме відношення до кримінологічного впливу. Жодне із запропонованих в якості компенсації нововведень не може замінити або покращити реалізацію функцій і задач, притаманних кримінологічній характеристиці злочинів – акумулювати опис характерних, типових якостей, властивостей та ознак злочинів й бути основою для розробки науково-практичних рекомендацій щодо їх профілактики» [1, с. 583]. Отже, щоб розробити належні та ефективні заходи запобігання контрабанді наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів також доцільно використовувати вищезазначену кримінологічну категорію.

Кримінологічна характеристика, як сукупність ознак злочинних діянь, повинна з необхідною повнотою відбивати відомості про істотні ознаки і властивості, відображуваних у ній явищ і пов'язаного з ними певного кола обставин, важливих з точки зору для певних видів злочинів [2, с. 17].

Важливість дослідження кримінологічної характеристики кримінального правопорушення, передбаченого ст. 305 Кримінального кодексу України обумовлена тим, що за статистичними даними, останніми роками в Україні відбувається поступове загострення наркотичної ситуації. Стан зловживання наркотичними засобами та темпи його поширення набули рис загальномасштабного асоціального явища [3, с. 80-81]. Згідно з даними «Звіту щодо наркотичної та алкогольної ситуації в Україні за 2019 р. (за даними 2018 р.)» в Україні протягом останніх років спостерігається збільшення кількості осіб, які звертаються за лікуванням внаслідок вживання психоактивними речовинами. При чому, кількість померлих від зловживання такими речовинами, та отруєнь ними за останні п'ять років збільшилась у півтора рази [4, с. 39]. А найбільш розповсюдженими в Україні залишаються наркотичні засоби рослинного походження, а саме канабіс власного виробництва та макова солома, яка переважно ввозиться на територію України [4, с. 24–25]. І саме макова солома, як і багато інших особливо небезпечних наркотичних засобів, що завозиться до України саме контрабандним шляхом, тобто способом, який підпадає під ознаки діяння, передбаченого ст. 305 КК України. Тому важливим є розгляд саме кількісно-якісних показників цього кримінального правопорушення, як складових кримінологічної характеристики розгляданого діяння.

Метою статті є дослідити рівень та динаміку виявлених фактів контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів як окремих складових кримінологічної характеристики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Рівень злочинності буде першим показником, який ми будемо аналізувати. У кримінології під цим кримінологічним показником прийнято розуміти абсолютну кількість зареєстрованих злочинів і осіб, які їх вчинили, за певний період часу на певній території. Цей показник характеризує міру чи величину злочинності в абсолютних числах [5, с. 190; 6, с. 255–256]. Отже, основними показниками, що характеризують рівень злочинності, можна вважати кількість

зареєстрованих злочинів та кількість виявлених осіб, що вчинили злочини [7, с. 361].

Зі звітів «Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування» можна отримати дані стосовно щорічного загальнодержавного рівня контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Так, у 2013 р. в Україні зареєстровано 327 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 305 КК України, у 2014 р. – 158, у 2015 р. – 207, у 2016 р. – 309, у 2017 р. – 251, у 2018 р. – 212, у 2019 р. – 330 та у 2020 р. – 234 [8] факти. Отже, за період з 2013 до 2020 р. включно в Україні загалом виявлено 2028 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 305 КК України, з них за останні п'ять років сукупно виявлено 1336 фактів.

З цього ж звіту випливає, що за ст. 305 КК України вручено повідомлень про підозру: у 2013 р. по 206 фактам, у 2014 р. по 80 фактам, у 2015 р. по 119 фактам, у 2016 р. по 219 фактам, у 2017 р. по 166 фактам, у 2018 р. по 113 фактам, у 2019 р. по 203 фактам та у 2020 р. по 126 [8] фактам. Тобто загалом, за період з 2013 р. до 2020 р. підозр за вчинення цього злочинного діяння вручено по 1232 фактам. Тобто серед виявлених фактів вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ст. 305 КК України підозри оголошуються по близько 61% фактів.

Щодо визначення кількості осіб які вчинили будь-яке кримінальне правопорушення, тобто і контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, то ці дані містяться у Єдиному звіті про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, що оприлюднюється з 2016 р. Отже, за даними цього звіту у 2016 р. в Україні виявлено 136 осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, передбачене ст. 305 КК України, у 2017 р. – 121 особу, у 2018 р. – 77 осіб, у 2019 р. – 177 особи та у 2020 р. – 84 особи [9]. Загалом, за останні п'ять років в Україні виявлено 562 особи, які вчинили контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

Ще один важливий показник, який характеризує результати роботи правоохоронних органів по протидії злочинним діянням є рівень або стан судимості. В.В. Голіна правильно вважає, що останнім охоплюється статистика судимості, тобто кількісно-якісна характеристика сукупності осіб, засуджених судами України протягом певного часу. Вчений також вважає, що можливо розглядати стан судимості дещо ширше і глибше – із кримінологічних позицій як значущий показник кримінальної реальності в суспільстві, його криміногенного потенціалу, рівня морально-психологічного клімату, негативних наслідків [10, с. 130]. Тому для характеристики щорічного загальнодержавного рівня судимості за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 305 КК України доцільно аналізувати дані за останні десять років, тобто починаючи з 2011 р.

Так, за даними вищезазначених звітів, в Україні у 2011 р. за ст. 305 КК України було засуджено 152 особи, у 2012 р. – 139 осіб, у 2013 р. – 132 особи, у 2014 р. – 103 особи, у 2015 р. – 75 осіб, у 2016 р. – 110 осіб, у 2017 р. – 121 особу, у 2018 р. – 80 осіб, у 2019 р. – 121 особу та у 2020 р. 110 осіб [11]. Загалом, за останні десять років в Україні засуджено 1143 особи, які вчинили контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

Найкраще всього аналізувати кількісні показники рівня злочинності та рівня судимості у динаміці. Це обумовлено тим, що «злочинність у силу її соціального характеру та історичної мінливості необхідно досліджувати як явище, що рухається і змінюється у часі і просторі як у цілому, так і у своїх структурних частинах» [12, с. 120]. Для цього у кримінології використовується таке поняття, як «динаміка злочинності», під якою прийнято розуміти «відношення рівня й структури злочинності певного періоду до рівня і структури злочинності іншого періоду» [12, с. 120]. При аналізі динамічних рядів злочинності за тривалі проміжки часу розкриваються закономірності і тенденції її розвитку, що має виключне значення для оцінки стану злочинності, її прогнозу на найближче і віддалене майбутнє, розробки стратегії і тактики боротьби зі злочинністю [12, с. 120; 13, с. 41; 14, с. 85].

Правильно вважає А.В. Козар, що «динаміка злочинності також може допомогти спрогнозувати його рівень у майбутньому. Хоча на сьогодні рівень певного виду злочинності у нашій державі складно спрогнозувати, оскільки на злочинність можуть впливати не тільки загальнокримінальні, а й різні політичні, соціальні та економічні чинники. Тому прогноз може бути дуже неточним» [15, с. 42].

Наприклад, А.М. Бабенко в 2007 р. у своєму дисертаційному дослідженні прогнозував, що до 2010 року мало відбуватись зростання кількості злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів з 65,1 тис. до 93,3 тис [3, с. 259]. Проте, як зазначає А.В. Козар «у 2010 р., за даними МВС України, було зареєстровано 56931 такий злочин, а у подальшому також простежується тенденція до зниження кількості зареєстрованих злочинів, передбачених розділом XIII Особливої частини Кримінального кодексу України. Так, у 2011 р. було зареєстровано 53239 наркозлочинів (- 6,5%), на 20.11.2012 р. – 45335 (-11,2% у порівнянні з відповідним періодом 2011 р.). Ця тенденція зберігалась і після набуття чинності новим КПК України: у 2013 р. зареєстровано 33982 злочини, у 2014 р. – 30494 злочини (- 10,26%), у 2015 р. – 25908 злочинів (-15,03%), у 2016 р. – 23029 злочинів (-11,11%). Однак у 2017 р. відбулося суттєве зростання кількості зареєстрованих наркозлочинів на 25,97% до 29010 фактів. Хоча у 2018 р. простежувалась тенденція до зниження кількості таких злочинів – 27007 (-6,9%)» [15, с. 43]. У 2019 р. кількість наркозлочинів знову зросла на 6,5% до 28774 фактів, однак у 2020 р. знизилась на 2% до 28204 фактів. Тобто значного зростання кількості зареєстрованої наркозлочинності, за офіційними статистичними даними, не відбувається. Останніми роками така кількість коливається у межах 27000-29000 фактів. Отже, слід констатувати відсутність будь-якої тенденції.

Правильно зазначає Є.О. Гладкова, що «відсутність тенденції – один з маркерів яскраво постмодерного адміністрування силового блоку, яке, судячи з фактичних організаційно-управлінських підходів та його результатів, ґрунтується на принципах нелінійності, непрогнозованості, широкогоформатного синтезу синергії, екзистенції та загальнолюдського прагматизму. В них вбачаються й елементи циклічності, періодичного повернення до вже заперечених, елімінованих складників в організації правоохоронної діяльності, але зовсім в інших тонах політико-кон'юнктурного й суто дискурсивного символізму. Тож не є випадковістю той факт, що у 2018 р. підрозділи Департаменту протидії наркозлочинності

по суті вийшли на одні з найнижчих за всю історію незалежної України показники роботи 2015 р., коли завершував свою каденцію БНОН з не вельми мотивованими у новітніх умовах кадрової політики його оперативними працівниками» [16, с. 62].

При чому, «наркотична ситуація демонструє загальну тенденцію до зростання кількості осіб, хворих на наркоманію, й тих, хто допускає немедичне вживання наркотичних засобів. Абсолютні пікові значення осіб, які перебувають на обліках у наркологічних диспансерах, фіксувалися протягом 2014–2017 рр., не зважаючи на скорочення території обліку за рахунок тимчасово окупованих територій АРК та окремих районів Донецької та Луганської областей» [16, с. 14].

Що стосується розгляданого нами злочинного діяння, то Є.О. Гладкова з цього приводу зазначає, що «починаючи з 2002 р. й до 2010 р. включно, фіксується зростання рівня з 10 до 187 злочинів відповідно. І хоча у 2011 р. було деяке зниження до 153 фактів, воно є незначним та в цілому не змінює усталеного тренду. Надалі, після планомірного дворічного зниження, з 2013 р. поновлюється тенденція зростання» [16, с. 66]. У цьому році кількість зареєстрованих злочинних діянь, передбачених ст. 305 КК України, як ми вище зазначали, зросла до 327 фактів.

При чому, в 2014 р. відбулось істотне зниження такої кількості на 51,7 % до 158 фактів. Однак, «вказане зниження цілком вкладається у логіку дії політичних факторів, пов'язаних зі скороченням території обліку, відсутністю фактичного доступу до значної ділянки державного кордону, яка була й залишається насиченою дифузорами так званого північного, афгано-пакистанського наркотрафіку» [16, с. 66].

Після цього року спостерігається постійне коливання кількості виявлених фактів контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів то у сторону збільшення кількості, то у сторону зниження. Так, у 2015 р. зареєстровано 207 фактів вчинення злочинного діяння, передбаченого ст.305 КК України. Тобто порівняно з 2014 р. воно зросло на 31%. У 2016 р. така кількість знову зросла на 49,3% до 309 фактів. Однак, у 2017 р. вона знизилась на 18,8% до 251 факта, а у 2018 р. вона ще знизилась на 15,5% до 212 фактів. Проте у 2019 р. вона зросла на 55,7% до рекордних з 2002 р. 330 фактів. Однак, у 2020 р. вона знову істотно знизилась на 29,1% до 234 фактів.

Тобто вищенаведені показники свідчать про відсутність стійкої тенденції щодо кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень, передбачених ст.305 КК України. Те ж саме свідчить і аналіз показників стосовно кількості оголошених підозр (коливається у межах 110–220), виявлених осіб (коливається у межах 80–140) та засуджених (коливається у межах 80–120) за цією статтею КК України. Причинами цього можуть бути ті ж самі, що і стосовно наркозлочинності загалом, про які зазначала Є.О. Гладкова, а також інтенсифікація «штучних факторів латентизації, в тому числі й пов'язаних з певною корупційною дисфункцією органів внутрішніх справ, а згодом й поліції загалом та за напрямом протидії накрозлочинності, зокрема» [16, с. 67–68].

Загалом, динаміка зареєстрованих фактів контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів свідчить, що останніми роками відбувається постійне коливання їх кількості у межах

15–55% то в сторону зростання, то в сторону зниження, однак такі коливання перебувають у рамках 210–330 фактів.

Враховуючи, що кількість населення України постійно зменшується, то ці цифри не у повній мірі є об'єктивними та такими, що відображають реальний стан розповсюдження злочинних діянь. Тому для більш повної характеристики розгляданого суспільно небезпечного явища слід використовувати й інші кримінологічні показники [15, с. 43]. Одним із таких якісних показників є коефіцієнт інтенсивності злочинності.

Цей показник, на відміну від попередньо розглянутих абсолютних показників є відносним статистичним показником, що характеризує її інтенсивність на певній території (країна, область тощо) і виражається в кількості зареєстрованих злочинів або виявлених злочинців, що припадає на кожну 1 тис. (10 або 100 тис.) чоловік населення даної території [17, с. 64].

Наприклад, аналіз динаміки виявлених фактів контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів свідчить, що у 2015 р. у розрахунку на 1 млн. населення припадало 4,8 кримінальних правопорушень, передбачених ст. 305 КК України, у 2016 р. – 7,2 таких кримінальних правопорушень, у 2017 р. – 5,9 кримінальних правопорушень, у 2018 р. – 5 кримінальних правопорушень, у 2019 р. – 7,8 кримінальних правопорушень та у 2020 р. – 5,6 кримінальних правопорушень.

Що стосується розрахунку коефіцієнту виявлених осіб, які вчинили контрабанду наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів, то він показує, що на 1 млн. населення у 2016 р. виявлено 3,2 злочинця, у 2017 р. – 2,8 злочинця, у 2018 р. – 1,8 злочинця, у 2019 р. – 3,4 злочинця та у 2020 р. – 2 злочинця. Аналіз вищенаведених показників у динаміці також свідчить, що кількість виявлених осіб коливається у межах 2–3,5 на 1 млн. населення без тенденції на зменшення або збільшення.

Висновок. Аналіз зареєстрованих фактів контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів чи прекурсорів у динаміці свідчить, що за останні десять років відбувалось постійне коливання їх кількості у межах 15–55% то в сторону зростання, то в сторону зниження, однак такі коливання перебувають у рамках 210–330 фактів, а будь-які стійкі тенденції відсутні. Те ж саме свідчить і аналіз показників стосовно кількості оголошених підозр (коливається у межах 110–220), виявлених осіб (коливається у межах 80–140) та засуджених (коливається у межах 80–120) за цією статтею КК України.

За останні п'ять років рівень виявлених фактів вчинення розгляданого злочинного діяння, у розрахунку на 1 млн. населення, постійно коливається у межах 5–8 кримінальних правопорушень і також не демонструє стійкої тенденції до істотного збільшення чи зменшення такого показника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Литвинов О.М. Про галузеві характеристики злочинів взагалі та кримінологічну характеристику зокрема. Форум права. 2010. № 4. С. 581–586. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2010_4_92.
2. Ястребов В. Б. К вопросу о понятии криминологической характеристики преступлений. Вопросы борьбы с преступностью. М., 1982. Вып. 37. С. 14–20.

3. Бабенко А.М. Запобігання органами внутрішніх справ незаконному культивуванню нарковмісних рослин: дис. ... канд. юрид. наук. Донецьк, 2007. 221 с.
4. Звіт щодо наркотичної та алкогольної ситуації в Україні за 2019 рік (за даними 2018 року). К., 2019. 40 с. URL: <http://www.ummcda.org.ua>
5. Кримінологічний словник-довідник / автори-упорядники: С.Ф. Денисов, М.В. Пузиревський. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 392 с.
6. Горшенков Г.Н. Криминологический словарь. 2-е изд., доп. Нижний Новгород: Нижегородский государственный университет им. Н.И. Лобачевского, 2007. 263 с.
7. Фіалка М.І. Показники злочинності. *Вісник Асоціації кримінального права України*, 2016, № 2(7). С. 361–367.
8. Статистичні звіти «Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування» за 2013–2020 р.р., підготовлені Генеральною прокуратурою України URL: http://www.gp.gov.ua/stst2011.html?dir_id=111482&libid=100820&c=edit&c=fo#.
9. Єдині звіти про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення за 2016–2020 р.р., підготовлені Генеральною прокуратурою України URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=104402.
10. Голіна В. Судимість і суспільство. *Вісник Національної академії правових наук України*, 2014, № 3(78). С. 124–134.
11. Статистичні звіти «Про кількість осіб засуджених, виправданих, справи щодо яких закрито, неосудних, до яких застосовано примусові заходи медичного характеру та види кримінального покарання» за 2011–2020 р.р., підготовлені Державною судовою адміністрацією України URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/.
12. Машлякевич Д.С. Кримінологічний аналіз абсолютних та відносних показників корупційної злочинності в Україні за 2005–2015 роки. *Наше право*, 2015, № 4. С. 117–125.
13. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : [Підруч. для юрид. спец. вищ. навч. закл. / І.М. Даньшин, В.В. Голіна, О.Г. Кальман, О.В. Лисодєд] ; За ред. :І.М. Даньшин; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Х. : Право, 2003. 351 с.
14. Криминология : Учеб. для студентов вузов, обучающихся по специальности «Юриспруденция» / [Антонян Ю.М., Дашков Г.В., Кудрявцев В.Н. и др.]; Под ред. В.Н. Кудрявцева и В.Е. Эминова; М-во образования Рос. Федерации, Моск. гос. юрид. акад. 3-е изд., перераб. и доп. М. : Юрист, 2004. 734 с.
15. Козар А.В. Кримінологічна характеристика та запобігання Національною поліцією України посіву або вирощуванню снотворного маку чи конопель: дис. ... канд. юрид. наук. Дніпро, 2020. 223 с.
16. Гладкова Є.О. Кримінологічні засади стратегії й тактики протидії наркозлочинності в Україні. Дис. на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук 12.00.08 - кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Харків, 2019. 462 с.
17. Криминология: Общая часть: Учебник / Под ред. В.В. Орехова. СПб.: Изд-во С.-Петербург. ун-та, 1992. 216 с.

A. Shalai

CHARACTERISTICS OF SOME QUANTITATIVE AND QUALITATIVE INDICATORS OF SMUGGLING OF NARCOTIC DRUGS, PSYCHOTROPIC SUBSTANCES AND THEIR ANALOGUES OR PRECURSORS

The relevance of the article is that the importance of studying the criminological characteristics of a criminal offense under Art. 305 of the Criminal code of Ukraine is caused by the fact that according to statistical data, in recent years in Ukraine there is a gradual aggravation of a narcotic situation. The aim of the article is to investigate the level and dynamics of the revealed facts of smuggling of narcotic drugs, psychotropic substances and their analogues or precursors as separate components of criminological characteristics. It is emphasized that the crime rate will be the first indicator that we will analyze. In criminology, this criminological indicator is understood as the absolute number of registered crimes and persons who committed them, for a certain period of time in a certain area. This indicator characterizes the extent or magnitude of crime in absolute numbers. The lack of tendency was found to be one of the markers of the brightly postmodern administration of the power bloc, which, judging by the actual organizational and managerial approaches and its results, is based on the principles of nonlinearity, unpredictability, large-scale synthesis of synergy, existence and universal pragmatism. They also show elements of cyclicity, a periodic return to the already denied, eliminated components in the organization of law enforcement, but in completely different tones of political and opportunistic and purely discursive symbolism. The level and dynamics of the revealed facts of smuggling of narcotic drugs, psychotropic substances and their analogues or precursors as separate components of the criminological characteristic are investigated. It has been found that over the last ten years there has been a constant fluctuation of their number in the range of 15–55%, either upwards or downwards, but such fluctuations are in the range of 210–330 facts, and there are no stable trends. The same is evidenced by the analysis of indicators regarding the number of declared suspicions (ranging from 110–220), identified persons (ranging from 80–140) and convicted (ranging from 80–120) under this article of the Criminal Code of Ukraine. And the level of the revealed facts of commission of the considered criminal act, per 1 million population, constantly fluctuates within 5–8 criminal offenses and also does not show steady tendency to essential increase or decrease of such indicator.

Keywords: *criminological characteristics, quantitative and qualitative indicators, appropriation, smuggling, drugs, precursors, psychotropic substances.*